
Теорії бухгалтерського обліку та їх вплив на забезпечення довіри та впорядкованості в соціально-економічному просторі

УДК 657.1

І.І. БАБІЧ, *к.е.н., доцент,
кафедра обліку і аудиту,
Луцький національний технічний університет*

А.Б. СОЛОЖУК, *магістр з обліку і аудиту,
Луцький національний технічний університет*

ПРОБЛЕМИ СУТНОСТІ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Зобов'язання – один з основних чинників, що впливає на ліквідність, кредитоспроможність і стійкість підприємства. Раціональна організація обліку зобов'язань сприяє зміцненню договірної і розрахункової дисципліни, прискоренню оборотності оборотних коштів а, отже, поліпшенню фінансового стану підприємства, а правильно розроблена стратегія управління зобов'язаннями сприяє формуванню репутації надійної і відповідальної фірми. Здійснення екологічної діяльності підприємствами призвело до виникнення екологічних зобов'язань. Поняття «екологічні зобов'язання» для України нове. На сьогодні відсутнє будь яке включення поняття «екологічні зобов'язання» до міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку.

У літературних джерелах поняття «екологічних зобов'язань» трактують по різному. Одні вчені ототожнюють екологічні зобов'язання з екологічними витратами, інші визначають їх як наслідок екологічного характеру.

Кондратюк М.О. під економічними зобов'язаннями розуміє екологічний борг підприємства перед державою і соціальною сферою за завдані збитки природі та як показник, що відображає обсяг заподіяної шкоди у грошовому вимірнику [1, с.18]. Автор екологічні зобов'язання відносить до складу екологічних витрат.

Таке ототожнення вважаємо недоцільним у зв'язку з тим, що в момент виникнення заборгованості перед третіми особами виникають екологічні зобов'язання, а після їх погашення – екологічні витрати.

Цибульник М.О. визнає «екологічні зобов'язання» як наслідок екологічного характеру, обумовлений взаємодією підприємств із навколишнім середовищем, що може здійснити суттєвий вплив на фінансовий стан [2, с.95]. Не зрозуміло, що автор розуміє під наслідком екологічного характеру чи то штрафи чи плату за використання природних ресурсів.

Найбільшою проблемою є те, що відсутнє визначення, яке б давало повну характеристику екологічним зобов'язанням як новому об'єкту обліку. Воно повинно розмежовувати екологічні зобов'язання з екологічними витратами та містити всю необхідну інформацію, яка б відповідала потребам обліку. У бухгалтерському обліку зобов'язання реєструються тільки тоді, коли у зв'язку з ним виникає заборгованість.

З цієї точки зору, екологічні зобов'язання – це заборгованість підприємства перед державою і третіми особами, яка виникла у результаті здійснення основної діяльності (плата за використання природних ресурсів), недотримання норм екологічного законодавства і тягне за собою компенсацію завданої шкоди, виплату штрафів щодо усунення негативних впливів на навколишнє природне середовище.

Список використаних джерел

1. Кондратюк О.М. Облік і аналіз екологічних витрат промислових підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кан. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / О.М. Кондратюк. - Київ, 2008. - 21 с.
2. Цибульник М.О. Екологічні витрати та зобов'язання в системі бухгалтерського обліку / М.О. Цибульник // Економічні науки, серія «Облік і фінанси». – 2012. – № 9(33). – С. 93-98.